

Nr 33.

Av herr **Johansson** i Uppmälby, om skrivelse till Kungl. Maj:t
angående ordensväsendets avskaffande.

Vid 1911 års riksdag väcktes av herr Eriksson i Grängesberg en motion i andra kammaren (nr 272) om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ordensväsendets avskaffande. Motionen bifölls av andra kammaren men avslogs av första kammaren. Samma öde rönt en av herr Hagberg år 1912 i andra kammaren väckt motion (nr 243). De skäl, som i dessa motioner anfördes för ordensväsendets avskaffande, synas mig fortfarande vara lika tungt vägande.

När ordensväsendet efter ett på 1600-talet gjort men bortdomnat försök på allvar 1747 infördes i vårt land på initiativ av den maktlystna Lovisa Ulrika och den praktlystne Karl Gustav Tessin, yttrade en medlem av sekreta utskottet, Lilienberg, vilken bekämpade förslaget: »Ordnar sades skola uppmuntra till dygd, men våra framfarne stora konungar hava utrönt, att ingen ting så uppmuntrar till duglighet, som att var och en befordras efter förtjänst och användes till det, vartill han befunnits skickligast.» Ingen torde heller kunna påstå, att ordensväsendets bibehållande är nödvändigt för att stora mäns minne skall länge leva, ty erfarenheten visar, att stora män, vilka gjort sig förtjänta av samtidens och eftervärldens tack, deras minne lever, utan att någon människa frågar efter, om de i livstiden haft någon orden eller ej.

Angående avsikten med ordensväsendets inrättande i Sverige är det nog riktigt vad som står i Nordisk familjebok, att ordensväsendet inrättades i monarkiskt syfte med säker uppfattning av den mänskliga fåfängan. Sådant är nog dess verkliga ursprung och uppgift. En annan uppgift, som det haft och nog fortfarande har, är att skilja den högre ämbets-

mannakåren från folket, och kunde ordensväsendets borttagande bidra till, att denna högre ämbetsmannakår komme ned från sin demoraliserande höjd och åter till folket, vore ju något vunnet. Det kan ju synas, som denna sak, ordensväsendets vara eller icke vara, är en sådan småsak, som man för den skull borde låta vara i fred. Men man får ej förbise, att det för demokratien ej kan vara så ofarligt som det vid första påseende kan se ut, om den högsta makthavaren i landet har att utdela hedersbetygelser av detta slag, och det ligger en fara däri, att de, som äro svaga och sätta värde på dylika grannlåter, söka göra sig behagliga för att komma i åtanke. Det är ur den synpunkten, att ordensväsendet kan stå i vägen för självständighet i tanke och handling, som denna fråga kan över huvud taget intressera en socialdemokrat, och med blicken fästad på vad som på senare tider skett ute i Europa, där troner ramla och republiker uppstå, och med hänsyn till den demokratisering, som skett i vårt land, där demokratien nu håller sitt intåg, synes tiden vara inne att avskaffa denna föråldrade institution.

På grund av det ovan anförda får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, det tackes Kungl. Maj:t taga i övervägande, huruvida icke kungliga svenska riddarordnarna och med dem i samband stående medaljer borde avskaffas.

Stockholm den 16 januari 1919.

C. J. Johansson

i Uppmälby.
